

Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

CVO 't Gooi
november 2020

Meldcode signaleren huiselijk geweld en kindermishandeling CVO 't Gooi

Inleiding

Met ingang van 1 juli 2013 is de wet Meldcode in werking getreden. In het kader van kwaliteitszorg, wordt de plicht opgelegd om de meldcode te hanteren voor huiselijk geweld en kindermishandeling. De scholen van CVO 't Gooi, het Comenius College, het Hilferstheem College, de Savornin Lohman en College de Opmaat¹ zijn daarmee verantwoordelijk voor een daarbij passende leerlingbegeleiding. Deze verantwoordelijkheid bevat ook het signaleren van mogelijke kindermishandeling of tekenen van huiselijk geweld. Deze ingrijpende situaties hebben veelal invloed op het functioneren van de betreffende jongere op school. In dat kader wordt op de vestigingen die vallen onder CVO 't Gooi de Meldcode toegepast bij zorgelijke situaties.

- Onder *huiselijk geweld* wordt verstaan: (dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling, eer-gerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking (meisjesbesnijdenis). Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex-)partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten.
- Onder *kindermishandeling* wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook inbegrepen eer-gerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking.

Deze meldcode is van toepassing op alle personen die binnen de school werkzaam zijn en dus ook op bijvoorbeeld stagiaires, vrijwilligers en opdrachtnemers. Het doel van de Meldcode is dat er, wanneer dat nodig is, zo snel en adequaat mogelijk hulp kan worden geboden aan de betreffende leerling. Dit kan door het doen van een melding bij Veilig Thuis en/of door hulp te organiseren. Met behulp van de stappen uit de Meldcode wordt duidelijk wanneer welke actie(s) door de school kunnen worden ingezet. De Meldcode is een hulpmiddel en bevat géén meldplicht². De beslissing om een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling al dan niet bij Veilig Thuis te melden, berust op een professionele afweging die binnen de school wordt gemaakt, aan de hand van de stappen van de Meldcode. De inhoud van deze Meldcode voldoet aan de wettelijke vereisten, waaronder het (per 1 januari 2019) aangepaste Besluit verplichte Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

De verantwoordelijkheid voor een goede invoering van de Meldcode ligt bij de rector/directeur van de school.

¹ Vanaf 2021-2022 worden dit drie locaties: Comenius College, Hilferstheem College en Lucent College.

² Een meldplicht is wel van toepassing bij vermoedens van een zedendelict gepleegd door een medewerker van de school ten opzichte van een (minderjarige) leerling. Deze meldplicht geldt voor alle medewerkers van de school. Zij zijn verplicht om een melding te maken bij het bevoegd gezag. Vervolgens dient het bevoegd gezag direct te overleggen met de vertrouwensinspecteur van de onderwijsinspectie. Deze meldcode ziet hier niet op toe.

De Meldcode

De Meldcode bestaat uit 5 stappen die gezet moeten worden wanneer er zorgelijke signalen worden waargenomen binnen de school betreffende een leerling:

De volgorde van deze stappen is niet dwingend. Maar als een melding bij Veilig Thuis wordt gedaan, moeten wel alle stappen daarvoor zijn gezet. Het is ook mogelijk dat een stap meerdere keren wordt uitgevoerd.

Aandachtsfunctionaris

Om ervoor te zorgen dat de meldcode ‘werkt’, is het noodzakelijk dat er binnen de scholen een werkklimaat heerst waarin medewerkers durven, kunnen en willen handelen bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. Een van de randvoorwaarden voor zo’n veilig werkklimaat is het aanstellen van een geschoolde aandachtsfunctionaris. Deze aandachtsfunctionaris draagt zorg voor de implementatie, het gebruiken en het borgen van de Meldcode. Dit omvat:

- De collega’s binnen de school instrueren over de Meldcode, adviseren, begeleiden bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling en de daarbij te nemen stappen. De aandachtsfunctionaris voert de regie.
- Het adviseren en begeleiden van de directie en beleidsverantwoordelijke van de organisatie en de kennis van de Meldcode en het invoeren hiervan.

Elke school behorend bij CVO ‘t Gooi heeft een eigen aandachtsfunctionaris, dit is op alle vestigingen in ieder geval de zorgcoördinator. Contactgegevens:

- Comenius College: Henk Stip (h.stip@cvogooi.nl) en Nelleke Mylius (n.mylius@cvogooi.nl)
- De Savornin Lohman: Irma Herberighs (i.herberighs@savorninlohman.nl)
- Hilfertsheem College: Hiltje Meester (h.meester@hifertsheem.nl)
- College de Opmaat: Maaïke Maat (m.maait@cvogooi.nl).

Aandachtspunten

- Specifieke vormen van geweld zoals seksueel geweld, vrouwelijke genitale verminking en eergerelateerd geweld vragen om specifieke kennis en vaardigheden van beroepskrachten. Ontbreekt deze specifieke deskundigheid, dan is het verstandig om bij signalen die mogelijkwijs kunnen duiden op zo’n specifieke vorm van geweld, meteen een beroep te doen op externe expertise.

- Als kinderen getuigen zijn van geweld tussen (andere) huisgenoten, dan valt dit ook onder kindermishandeling.
- Signalen over mogelijk geweld gepleegd tussen leerlingen op school, vallen niet onder het stappenplan van de meldcode. Die signalen worden gemeld bij de leidinggevende of de directie. De directie draagt zorg voor melding aan de inspectie of de andere toezichthouder.

Stap 1	In kaart brengen van signalen
Vraag	Zijn er signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling en vormen deze signalen daadwerkelijk een vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling? <ul style="list-style-type: none"> - Nee: het stappenplan eindigt hier; leg dit vast³. - Ja: leg de signalen vast en ga naar stap 2.
Toelichting	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Het is de taak van al onze medewerkers om alert te zijn op signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling en effectief op deze signalen te reageren. ➤ Breng steeds de signalen in kaart en leg deze vast. Vermeld ook wie de bron is van deze signalen. Als er sprake is van hypothesen of veronderstellingen, vermeld dat dan uitdrukkelijk. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt ontkracht of juist wordt bevestigd. ➤ Leg daarnaast ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet, de afwegingen die worden gemaakt, degenen die daarbij betrokken zijn en de besluiten die worden genomen. Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk. ➤ Gaan de signalen over mogelijk geweld, gepleegd door een beroepskracht ten opzichte van een leerling, meld de signalen dan bij de leidinggevende of directie, conform interne richtlijnen. In dat geval is het stappenplan niet van toepassing. <p>Signalen over mogelijk geweld gepleegd tussen leerlingen op school, vallen niet onder het stappenplan van de meldcode. Die signalen worden gemeld bij de leidinggevende of de directie. De directie draagt zorg voor melding aan de inspectie of de andere toezichthouder.</p>

Stap 2	Overleggen met (een) deskundige(n)
Vraag	Blijft na overleg met de deskundigen het vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling bestaan? <ul style="list-style-type: none"> - Nee: het stappenplan eindigt hier; leg dit vast. - Ja: leg de uitkomsten van het overleg vast en ga naar stap 3.
Toelichting	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bespreek de signalen met de aandachtsfunctionaris binnen de school. ➤ In overleg met de aandachtsfunctionaris kan de casus ingebracht worden op een multidisciplinair overleg. ➤ Indien wenselijk kan de casus ook anoniem besproken worden met Veilig Thuis om advies in te winnen hoe te handelen. ➤ Als het vermoeden blijft bestaan en er wordt overgegaan naar stap 3, dan houdt de aandachtsfunctionaris verder de regie over de casus.

Stap 3	Gesprek met leerling en ouders/verzorgers
---------------	--

³ Er wordt gehandeld vanuit de AVG en met alle informatie wordt zeer zorgvuldig omgegaan.

Vraag	<p>Is er na een gesprek met de leerling en/of de ouders/verzorgers nog een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nee: het stappenplan eindigt hier; leg dit vast. - Ja: leg het gesprek vast en ga naar stap 4 en 5.
Toelichting	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Na stap 2 wordt bepaald op welke manier de signalen bespreekbaar worden gemaakt. Het eerste gesprek kan eventueel alleen met de leerling worden gevoerd. Het uitgangspunt is dat daarna, eventueel in een gezamenlijk gesprek, ook de ouders/verzorgers worden geïnformeerd over de signalen. Hiervan kan worden afgezien als de veiligheid van de leerling of de medewerker hierdoor in het geding komt. ➤ Tijdens het gesprek wordt uitleg gegeven over het doel van het gesprek, de signalen worden besproken, de gespreksdeelnemers worden gevraagd om daarop te reageren en pas daarna wordt er een interpretatie gegeven van wat er vanuit de school is waargenomen en van hetgeen door de leerling c.q. ouders/verzorgers in reactie daarop is verteld. ➤ Indien wenselijk kan de casus nog steeds anoniem besproken worden met Veilig Thuis om advies in te winnen hoe te handelen. ➤ De inhoud van het gesprek, dan wel de afweging om eventueel geen gesprek te voeren, worden gehouden.

Stap 4 en 5	Wegen en beslissen: melden en/of hulp verlenen?
Vraag	- 5 Afwegingen over huiselijk geweld of kindermishandeling
Afweging 1	<p>Is er een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nee: er is geen actie nodig, dossier vastleggen en sluiten. - Ja: leg vast, meld bij de rector/directeur en ga naar afweging 2.
Afweging 2	<p>Schatten wij in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nee: leg vast en ga naar afweging 3. - Ja: direct melding doen bij Veilig Thuis: de afwegingen hierna worden samen met Veilig Thuis doorlopen.
Afweging 3	<p>Zijn wij in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging van mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling door ons afgewend worden?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nee: melding doen bij Veilig Thuis. - Ja: leg vast en ga naar afweging 4.
Afweging 4	<p>Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nee: melding doen bij Veilig Thuis. - Ja: hulp in gang zetten en termijn afspreken waarop effect meetbaar of werkbaar moet zijn. Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem een casemanager. Spreek ook af welke taken alle betrokkenen (en specifiek de casemanager) hebben, zodat de

	verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga naar afweging 5.
Afweging 5	<p>Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de leerling c.q. andere betrokkenen?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nee: melding doen bij Veilig Thuis. - Ja: de hulp afronden met vastgelegde afspraken over het monitoren van de veiligheid van alle betrokkenen. Zo nodig de stappen opnieuw zetten.

Nazorg

Het doel van het toepassen van de Meldcode is dat de leerling kan opgroeien in een veilige omgeving en daarmee de kans krijgt zich adequaat te kunnen ontwikkelen op het schoolse vlak. Vanuit de zorg van de scholen binnen CVO 't Gooi wordt de zorg gemonitord en gekeken of de hulp voldoende effectief is en de situatie voldoende veilig is in het vervolgtraject.